

Voor onderzoek aan en de bescherming van Scholeksters

Heb je een Scholekster met kleurringen gezien en afgelezen? Kijk dan onderaan deze nieuwsbrief wat je moet doen.

Save the Date: Scholeksterweekend 6-8 februari 2026 op Vlieland.

De datum en de plek voor het 15^e Scholeksterweekend zijn bekend: van 6-8 februari 2026 op Vlieland. We kunnen terecht op [groepsaccommodatie De Nulck](#). Vlieland is een prachtig Waddeneiland en een bijzondere plek voor het Scholekster onderzoek. Peter de Boer en Kees Oosterbeek zijn al in 2001 begonnen met het kleurringen van op Vlieland broedende en overwinterende Scholeksters en Henk-Jan van der Kolk heeft van 2016 t/m 2020 onderzoek gedaan aan de effecten van verstoring door vliegtuigen op de Vliehors in het kader van het project [CHIRP](#). In die tijd zijn heel veel Scholeksters daar gevangen en gekleurringd, zowel in de winter als in de zomer. In totaal 103 Scholeksters hebben ook een UvA-BiTS [zender gekregen](#). Het betekent dat er veel valt af te lezen. Naast gezamenlijk kleurringen aflezen, worden er tijdens het Scholeksterweekend ook weer presentaties gehouden, kunnen Scholekster-ringers zich laten hercertificeren en kunnen we elkaar bijpraten over onze ervaringen met de Scholekster. Dit keer zullen ook Scholeksteronderzoekers uit Duitsland aan het weekend deelnemen. Kortom, voor iedere Scholeksterfan de 'place to be', dus zet de datum in je agenda. Voor meer informatie zie ook het [nieuwsbericht](#) hierover op onze site.

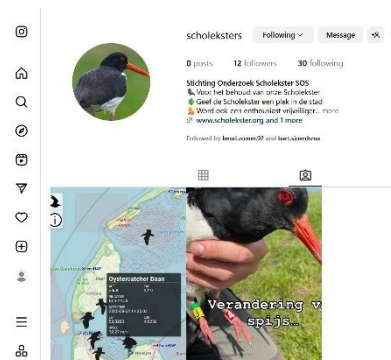

Links hercertificering voor Scholekster-ringers en rechts een Scholekster HVP op het Westerse Veld (foto's Bruno Ens).

Oproepen

Gezocht: sociale media enthousiasteling

De Stichting Onderzoek Scholekster (SOS) wil een bijdrage leveren aan de bescherming van de Scholekster en stimuleert daartoe onderzoek door vrijwilligers. Omdat het al jaren slecht gaat met de Scholekster. Wie wil ons helpen nieuws en nieuwtjes over Scholeksters te verspreiden? Onze website <https://www.scholekster.org/> is belangrijk voor het contact met de vele vrijwillige ringers, aflezers en beschermers. Daarop publiceren we regelmatig nieuwsberichten en nieuwtjes. Vier keer per jaar maken we op basis van dat nieuws een digitale nieuwsbrief, die aan alle geïnteresseerden wordt rondgestuurd. Daarnaast hebben we een goed functionerende Facebook pagina met 1400 leden, waar regelmatig nieuwtjes worden gedeeld. En er is een beginnend Instagram account, dat nog moet groeien en waarmee we vooral jonge belangstellenden hopen aan te trekken. En welke sociale media kunnen we nog meer inzetten, Bluesky? Kortom, we kunnen wel wat hulp gebruiken. Ben jij dolenthousiast over sociale media en kun je ons adviseren en/of wil je ons helpen die sociale media goed te bedienen, stuur dan een email naar soscholekster@gmail.com. Kijk voor meer informatie over deze oproep op het [nieuwsbericht](#) op onze site.

Screenshots van de openingspagina van de Scholekster Facebook groep en het Instagram account van SOS

Oproep filmpjes van Scholekstergedrag.

Scholeksters vertonen vaak opvallend gedrag en maken daar ook vaak veel geluid bij. Op allerlei plaatsen zijn daar mooie filmpjes van gemaakt. De meest opvallende en luidruchtigste zijn wel de tepiet-ceremonies. Maar ook gedrag zoals het verjagen van predatoren, het voeren van hun jongen of copulaties zijn interessant. Een voorbeeld hiervan is het filmpje wat Willem Overweg maakte van 's nachts zwemmende Scholeksters (zie onder korte mededelingen). Wij willen graag die filmpjes beschikbaar maken op onze website en voorzien van een duidelijke wetenschappelijk onderbouwde uitleg. Meer informatie over filmpjes over gedrag en wat te doen als je een filmpje beschikbaar wilt stellen, vind je in het [nieuwsbericht](#) hierover op onze site.

Tepietende Scholeksters (foto Koos Dansen)

Oproep afleessessies

Inmiddels is voor de Scholeksters de winter begonnen. Maar van ongeveer de helft van de gekleurringde Scholeksters weten we niet waar ze overwinteren. Om het aflezen van scholeksters in de minder bekende gebieden te stimuleren is er (beperkt) subsidie voor afleestochten naar gebieden met veel Scholeksters waar (bijna) nooit wordt afgelezen. Het [nieuwsbericht](#) op onze site legt uit wat we precies bedoelen en wat je moet doen om in aanmerking te komen voor zo'n subsidie.

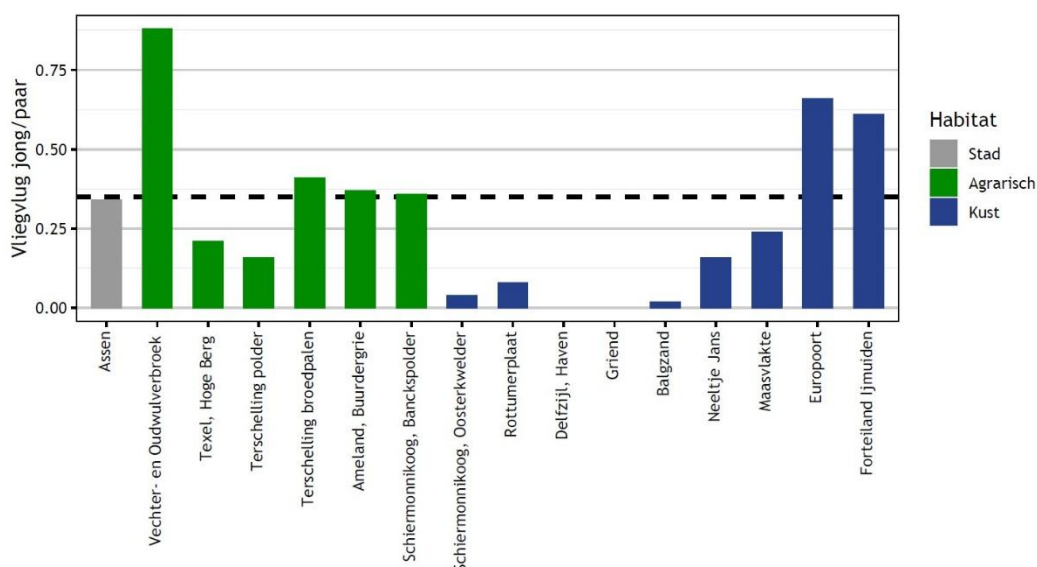
Wij en Wadvogels rapportage over 2024

Wij en Wadvogels is een groot meerjarig samenwerkingsprogramma, onder leiding van Vogelbescherming, waarbij een aantal wadvogelsoorten, waaronder de Scholekster, onder de loep worden genomen. Dat is de belangrijkste reden waarom ook Stichting Onderzoek Scholekster samen met Delta Milieu Projecten in dit project participeert. De

voortgangsrapportage van het project Wij & Wadvogels over het seizoen 2024 is inmiddels beschikbaar.

Het groot aantal geringde Scholeksters en de aflezingen van deze Scholeksters liggen aan de basis van het Scholekster onderzoek. Maar nog lang niet overal in Nederland worden Scholeksters geringd en afgelezen. Het ringen gebeurt vooral in de broedtijd, maar in het kader van Wij en Wadvogels zal er ook in de winterperiode geringd gaan worden. In verschillende ringgebieden (het Waddengebied, het binnenland en de Delta) is het broedsucces van de Scholekster bepaald (zie grafiek). Het broedsucces was wisselend en lang niet altijd voldoende om de soort in stand te houden. De komende jaren zal er extra aandacht zijn voor gebieden waar wel Scholeksters broeden, maar nog weinig wordt afgelezen.

In het [nieuwsbericht](#) op onze site wordt het deel van het rapport dat over de Scholekster gaat uitgebreid toegelicht. Het hele rapport is [hier](#) te downloaden

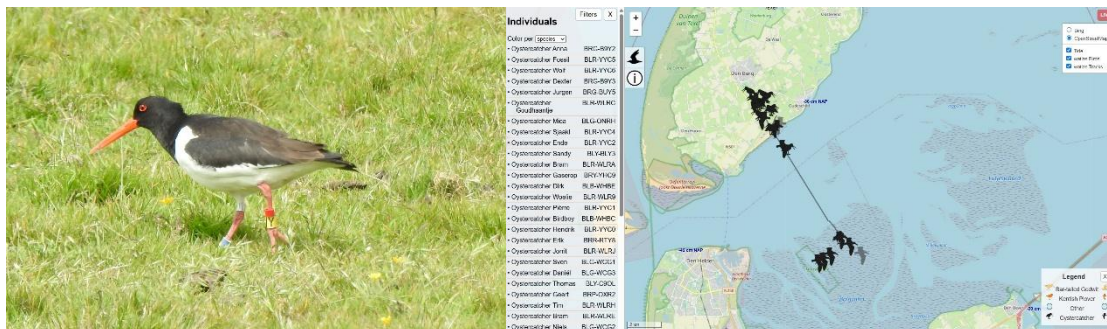

Broedsucces van Scholeksters op diverse locaties in Nederland in 2024 (uit: Voortgangsrapportage Wij&Wadvogels projectlocaties en verdiepende monitoring voor kustbroedvogels en weidevogels broedseizoen 2024, Sovon-rapport 2025/13)

Hoge Berg zenders.

Sinds 2018 wordt er in het voorjaar onderzoek gedaan aan de broedende Scholeksters op de Hoge Berg op Texel. Daarvoor worden ze van kleurringen voorzien, tijdens het broeden gevolgd en hun broedsucces bepaald. Dit levert mooie informatie op, maar er blijven altijd vragen over. Want waar blijven de Scholeksters als ze hun territorium verlaten en waar halen ze hun voedsel voor de jongen vandaan? Om te achterhalen hoe het komt dat de Scholeksters daar zo weinig jongen groot brengen, worden sinds 2023 per jaar ongeveer 20-30 Scholeksters voorzien van een Watlas-zender. Met behulp van zo'n zender en voldoende ontvangststations kunnen de Scholeksters ook buiten hun territorium gevolgd worden. Het blijkt dat ze regelmatig helemaal naar het Balgzand gaan (op 10 km afstand) voor voedsel. We hopen meer bewijs te verzamelen dat vogels die dat vaak doen een grotere kans hebben hun eieren of jongen te verliezen. Daarnaast kan, door een extra ontvanger op de Hoge Berg, ook het gedrag in het broedgebied beter worden bestudeerd. Lees het [nieuwsbericht](#) op onze site voor een uitgebreid verslag van

dit interessante onderzoek.

Links: Scholekster Sjaak, een van de gezenderde vogels (foto Bruno Ens). Rechts: Screenshot van de met watlas gezenderde Scholeksters op 5 juni 2025

Ook aflezingen van onvolledige ringcombinaties (zgn. ringverliezers) zijn waardevol

Om Scholeksters individueel te kunnen herkennen worden ze geringd met een unieke kleurringcombinatie en een stalen ring van het Vogeltrekstation met een uniek cijfer. Helaas kunnen de plastic kleurringen van Scholeksters slijten en soms zelfs afvallen. Als de combinatie niet meer compleet is, zijn ze niet meer met zekerheid aan een individu te koppelen. Dat kan dan alleen nog door de stalen ring af te lezen. Maar dat is niet zo eenvoudig en vergt het nodige geduld van een waarnemer.

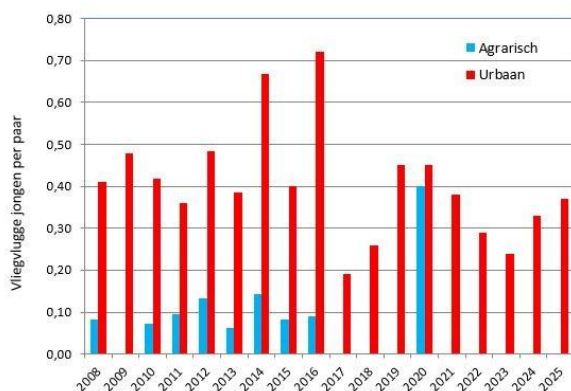
Een ringer die een vogel met ringverlies vangt kan de kleurcode herstellen of een nieuwe kleurcode omleggen. Maar wat kan een waarnemer doen? De stalen ring aflezen is dus lastig. Maar Scholeksters zijn plaatstrouw en hebben vaak jarenlang dezelfde partner. Daardoor kunnen ook waarnemingen van onvolledige combinaties, mits duidelijk is waar en wanneer waargenomen, nog veel informatie opleveren. In het [nieuwsbericht](#) hierover op onze site staat uitgebreid uitgelegd waarom ook deze waarnemingen nuttig zijn en hoe je zo'n waarneming kunt invoeren.

Voorbeelden van ringverliezers. De linker Scholekster op de linker foto mist een codering (foto Bruno Ens). De Scholekster op de rechter foto heeft nog slechts een slecht leesbare codering (foto Mardik Leopold).

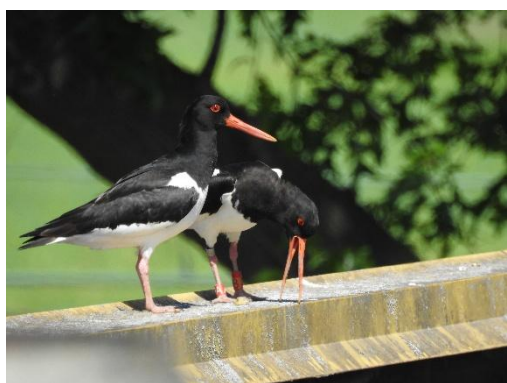
Scholekster op het Dak (update over het laatste broedseizoen)

Het zevende jaar van Scholeksters op het Dak zit er weer op. In totaal zijn er 624 nesten aangemeld van dak-broedende Scholeksters, dat is minder dan vorig jaar (850). Het was een matig seizoen, met een paar erg warme, droge perioden (zeker vergeleken met het vorige seizoen, dat zeer nat was). Uit de resultaten voor het gebied rond Assen blijkt dat daar het broedsucces in de stad gemiddeld is sinds 2008, maar wel hoger dan de afgelopen jaren (figuur 1). In het agrarisch gebied was het broedsucces in 2024 vrijwel nul.

Figuur 1 Broedsucces in agrarisch en urbaan gebied rond Assen

Voor het seizoen begon is er een oproep geweest voor hulp bij het beantwoorden van alle mails en dat heeft een aantal nieuwe, enthousiaste vrijwilligers opgeleverd. In de volgende nieuwsbrief zal uitgebreider verslag gedaan worden van het afgelopen seizoen. De mensen die het afgelopen seizoen een nest hebben opgegeven worden enorm bedankt.

Dak-broedende scholeksters in Udenhout en Oisterwijk (foto's Corine Goldschmidt)

Artikel over geboortedispersie bij Scholeksters rond de stad Groningen

Hoewel Scholeksters bekend staan als plaats-trouw, gaat een deel van de Scholeksters die in een bepaald gebied worden geboren en vliegvlug worden naar andere gebieden om te broeden, dat heet geboortedispersie. In Drentse Vogels (38, 2024) is een artikel verschenen van de hand van Klaas van Dijk over een aantal van deze gevallen van geboortedispersie bij Scholeksters. Drie als jong rond Assen geringde Scholeksters zijn in de stad Groningen op daken gaan broeden, tussen 2018 en 2023. Hoewel ze allemaal meerdere jaren hebben gebroed, hebben ze in die periode samen slechts 1 jong vliegvlug gekregen. De Scholeksters maakten allemaal gebruik van een of meer van de drie in het artikel beschreven slaapplekken in en rond de stad. Ze zijn ook alle drie in de winterperiode een of meerdere keren in het Waddengebied waargenomen.

Het hele artikel is [hier](#) te downloaden en ook de life-histories uit het artikel zijn daar beschikbaar.

Een van de in het artikel beschreven Scholeksters, LY_BNLQ (Foto Harry Kuipers).

Korte mededelingen

Nachtactiviteit Scholeksters

Dat Scholeksters en hun jongen ook 's nachts actief kunnen zijn bewijst het filmpje van zwemmende pullen rond een broedplatform. Het [filmpje](#) is gemaakt door Kees de Jager en naar ons opgestuurd door Willem Overweg.

Scholeksters met pullen zwemmen nachts bij broedplatform - Willem Overweg

Agenda

Landelijke Dag SOVON:

De landelijke dag van SOVON wordt dit jaar gehouden op zaterdag 29 november 2025.

Scholeksterweekend:

Het Scholeksterweekend wordt gehouden van 6 – 8 februari 2026 op Vlieland. Lees voor meer informatie het [nieuwsbericht](#) op onze site of het betreffende item in deze nieuwsbrief.

Wat te doen bij een kleurring aflezing van een Scholekster

Een uitgebreide beschrijving van de verschillende systemen waarmee Scholeksters worden gekleurringd is hier te vinden <https://www.scholekster.org/waarnemers-en-fotografen>
Vragen over gekleurringde Scholeksters kunnen gesteld worden aan het volgende gmail adres: oystercatchermarked@gmail.com

De website waar waarnemingen van gekleurringde Scholeksters kunnen worden ingevoerd is <https://submit.cr-birding.org/>. Bij een match wordt de waarneming gekoppeld aan de life history.

In het veld kunnen met een smartphone waarnemingen van gekleurringde Scholeksters worden ingevoerd met de BirdRing app <https://birdring.nl/>. Als je ook een account hebt voor <https://submit.cr-birding.org/>, dan kun je in het veld de waarneming vanuit BirdRing uploaden naar submit en vervolgens in het veld de (life) history weer downloaden.

Wie zijn wij

In april 2019 is de Stichting Onderzoek Scholekster, met de uiterst toepasselijke afkorting SOS, opgericht. Het gaat al heel lang niet goed met de Scholekster en kort samengevat willen wij het onderzoek aan Scholeksters stimuleren en de bescherming verbeteren met als uiteindelijke doel de neergaande trend van deze soort in Nederland te keren. Om onze doelen te bereiken vragen wij subsidies aan, maar donaties zijn natuurlijk ook van harte welkom (NL65 TRIO 0379 6568 68 t.n.v. Stichting Onderzoek Scholekster). SOS heeft de ANBI status en giften zijn aftrekbaar. Voor vragen en opmerkingen kun je altijd terecht op het emailadres sosscholekster@gmail.com